

**APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE**

Broj: KŽ.68/04

Brčko, 07.04.2005. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE !

Apelacioni sud Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija: Kadrić Zijada, kao predsjednika vijeća, Tešić Dragane i Gligorević Ruže, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Šakić Tanje, kao zapisničara, u krivičnom predmetu optuženog F. DŽ. sina H. iz S., zbog krivičnog djela – Poreska utaja iz člana 272 stav 2 Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine ("Sl. novine F BiH", broj 43/98) i krivičnog djela - Poreska utaja iz člana 274. stav 2. Krivičnog zakona Brčko Distrikta BiH ("Sl. glasnik Brčko Distrikta BiH", broj 6/00), odlučujući po optužnici Javnog tužilaštva Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, broj Kt.34/02 od 31.12.2002. godine, koju je Javno tužilaštvo djelimično činjenično izmijenilo podneskom Kt.34/02 od 01.04.2005. godine koji je na pretresu pred ovim sudom 04.04.2005. godine pročitao Šef zamjenika javnog tužioca Brčko Distrikta BiH Lakić Slavo, nakon održanog usmenog i javnog pretresa u prisutnosti Šefa zamjenika javnog tužioca Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, Lakić Slave, optuženog F. DŽ. i njegovog branioca B. P., advokata B., donio je 07.04.2005. godine i javno objavio

P R E S U D U

Optuženi F. DŽ., sin H. i majke I. dj. S., rođen 01.01.1960. godine u S., opština S., nastanjen u S., ul..., upravni tehničar, vlasnik i direktor firme DO M.' na carinskom terminalu u S. sa ličnim dohotkom od 600,00 KM, Bošnjak, državljanin BiH, oženjen, otac dvoje djece, JMB ..., do sada ne kažnjavan, ne vodi se drugi krivični postupak

K R I V J E

Što je:

1. Kao vlasnik i odgovorno lice STR P. čije je sjedište na tržnici A. u mjestu D., Brčko Distrikt BiH, obavljajući trgovinsku djelatnost i vršeći promet robama široke potrošnje u toku 2000. godine izvršio nabavku robe u vrijednosti 2.873.182,83 KM i izvršio promet tih roba namijenjenih krajnjoj potrošnji, pa u namjeri da izbjegne plaćanje poreza na promet proizvoda, propustio da vodi bilo kakvu evidenciju o poslovanju i izvršenom prometu u skladu sa Zakonom o akcizama i porezu na promet, te u istom cilju nije podnio konačan obračun poreza na promet proizvoda za 2000. godinu koji je bio dužan sastaviti i podnijeti nadležnom poreskom organu Brčko Distrikta BiH najkasnije do 31. januara 2001. godine, postupajući na taj način suprotno odredbi člana 51 stav 1 i 2 Zakona o akcizama i porezu na promet proizvoda i usluga ("Službeni glasnik Republike

Srpske", broj 25/98 i 40/98), pa je na taj način izbjegao plaćanje poreza na promet proizvoda u iznosu od 353,301,40 KM,

2. Kao vlasnik i odgovorno lice STR P. čije je sjedište na tržnici A. u mjestu D., Brčko Distrikt BiH, obavljajući trgovinsku djelatnost i vršeći promet robama široke potrošnje u toku 2001. godine izvršio nabavku robe u vrijednosti 8.123.742,64 KM i izvršio promet tih roba namijenjenih krajnjoj potrošnji, pa u namjeri da izbjegne plaćanje poreza na promet proizvoda, propustio da vodi bilo kakvu evidenciju o poslovanju i izvršenom prometu u skladu sa Zakonom o akcizama i porezu na promet, te u istom cilju nije podnio konačan obračun poreza na promet proizvoda za 2001. godinu koji je bio dužan sastaviti i podnijeti nadležnom poreskom organu Brčko Distrikta BiH najkasnije do 31. januara 2002. godine, postupajući na taj način suprotno odredbi člana 51 stav 1 i 2 Zakona o akcizama i porezu na promet proizvoda i usluga ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 25/98 i 40/98), pa je na taj način izbjegao plaćanje poreza na promet proizvoda u iznosu od 651.657,87 KM, čime je radnjama opisanim pod tačkom 1 i 2 izreke presude počinio jedno produženo krivično djelo – poreske utaje iz člana 272 stav 2 Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine ("Sl. novine F BiH", broj 43/98), a u vezi sa članom 55 Krivičnog zakona Brčko Distrikta BiH ("Sl. glasnik BD BiH", broj 10/03), za koje ga ovaj sud, uz primjenu pomenutih zakonskih propisa te članova 5, 33, 37 i 40 Krivičnog zakona Federacije BiH,

O S U D U J E

NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 6 (ŠEST) MJESECI, i

NOVČANU KAZNU U IZNOSU OD 20.000,00 (DVADESET HILJADA KONVERTIBILNIH MARAKA) KM,

koju novčanu kaznu je dužan platiti u roku od 2 mjeseca po pravosnažnosti presude, a pod prijetnjom prinudne naplate. Ako se novčana kazna ne bi mogla ni prinudno naplatiti sud će je izvršiti tako što će za svakih započelih 50,00 KM novčane kazne odrediti jedan dan zatvora, ali zatvor u tom slučaju ne može biti duži od 6 mjeseci.

Optuženi je dužan platiti troškove krivičnog postupka, i to paušal za rad suda u iznosu od 200,00 KM, te ostale troškove krivičnog postupka u iznosu od 108,00 (stoosam konvertibilnih maraka) KM, sve u roku od 15 dana po pravosnažnosti presude, a pod prijetnjom prinudne naplate.

O b r a z l o ž e n j e

Po optužnici Javnog tužilaštva Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Javno tužilaštvo) broj Kt.34/02 od 31.12.2002. godine, pred Osnovnim sudom Brčko Distrikta BiH (u daljem tekstu: Osnovni sud) proveden je krivični postupak protiv F. Dž., pa je isti presudom tog suda broj Kp.14/03 od 23.01.2004. godine, na osnovu člana

284 stav 1 tačka a. Zakona o krivičnom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: ZKP-a BD BiH) oslobođen od optužbe da je radnjama opisanim pod tačkom 1. izreke pomenute presude počinio krivično djelo – poreske utaje iz člana 272 stav 2 u vezi sa stavom 1 Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: KZ-a FBiH), te da je radnjama opisanim pod tačkom 2. izreke navedene presude, počinio krivično djelo – poreske utaje iz člana 274 stav 2 u vezi sa stavom 1 Krivičnog zakona Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: KZ-a BD BiH – "Službeni glasnik Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine", broj 6/00).

Na osnovu člana 189 stav 1 ZKP-a BD BiH, određeno je da troškovi krivičnog postupka padnu na teret budžetskih sredstava suda.

Uvažavajući žalbu Javnog tužilaštva, izjavljenu protiv navedene presude Osnovnog suda, vijeće ovog suda je na javnoj sjednici, rješenjem broj Kž.68/04 od 11.10.2004. godine, ukinulo presudu Osnovnog suda broj Kp.14/03 od 23.01.2004. godine, te je odredilo da se pretres u navedenoj krivičnopravnoj stvari održi pred Apelacionim sudom.

Javno tužilaštvo BD BiH je podneskom Kt.34/02 od 01.04.2005. godine, djelimično činjenično izmijenilo svoju raniju optužnicu protiv F. Dž., pa je tako izmijenjenom optužnicom, koju je na pretresu pred ovim sudom 04.04.2005. godine pročitao šef Zamjenika javnog tužioca BD BiH Lakić Slavo, stavljeno na teret optuženom F. Dž. da je radnjama opisanim pod tačkom 1. izreke ove presude, počinio krivično djelo poreske utaje iz člana 272. stav 2. KZ-a F BiH, a radnjama opisanim pod tačkom 2. izreke ove presude, krivično djelo poreske utaje iz člana 274. stav 2. KZ-a BD BiH, te je u završnoj riječi predložio da Apelacioni sud BD BiH, optuženog F. Dž. za navedena krivična djela oglasi krivim i osudi po zakonu.

Branilac optuženog F. Dž., advokat B. P. u iznijetoj odbrani na pretresu pred ovim sudom, i u završnoj riječi, je naveo da u radnjama njegovog branjenika F. Dž. za koje se isti optužuje nema obilježja krivičnog djela poreske utaje niti nekog drugog krivičnog djela, odnosno nema dokaza da je njegov branjenik postupao u namjeri da utaji porez, nego je zakonske obaveze u vezi utvrđenog poreza od strane poreskog organa, uredno izvršavao. Predložio je da sud istog oslobodi od optužbe. Osim toga je naveo da se ni u kom slučaju radnje opisane u optužnici ne mogu kvalifikovati kao dva samostalna krivična djela poreske utaje, nego eventualno kao jedno produženo krivično djelo poreske utaje. Optuženi F. Dž. se na pretresu pred ovim sudom pridružio odbrani koju je u njegovo ime iznio branilac B. P., također predlažući da ga sud oslobodi od optužbe.

Ovaj sud je u smislu člana 317. stav 2. ZKP-a BD BiH, na održanom pretresu izveo sve one dokaze koji su već izvedeni u postupku pred prvostepenim sudom. Tako je uz saglasnost stranaka i branioca optuženog, preslušao audio snimke izjava svjedoka E. R., G. B., L. B., M. T., M. Đ., D. P. i vještaka finansijske struke B. Z., koje su isti dali na glavnom pretresu pred prvostepenim sudom, pa je te izjave prihvatio kao dokazni materijal, a osim toga dodatno je saslušao navedene svjedoke i vještaka, te je prihvatio u dokazni materijal i pismeni nalaz i mišljenje vještaka finansijske struke B. Z. od 14.06.2003. godine, koji se odnosi na finansijsko vještačenje obavljeno u ovom

krivičnom predmetu, kao i sve materijalne – pismene dokaze koje je ranije izveo i ocjenjivao prvostepeni sud a među kojima su: rešenje broj: 04-911/99 od 13.11.1999. godine izdato od Odjela za gospodarstvo Općine R.– B., kojim je odobreno F. Dž. da preko vlastite STR P. smještenoj na tržnici A.–D. obnaša trgovinsku djelatnost u vidu osnovnog zanimanja, i to da se bavi trgovinom na malo robama široke potrošnje prehrambenog i neprehrambenog asortimana počev od 13.11.1999. godine pa nadalje; rješenje broj 08-690/99 od 13.11.1999. godine izdato od Općinskog vijeća R.–B., Upravni odjel finansija, kojim se F. Dž. utvrđuje novčana mjesečna obaveza naknade u iznosu od 150 DEM, za vremenski period od 01.12.1999. godine pa nadalje, vezano za korištenje STR P., i obavljanje trgovine na malo na tržnici A.; rješenje broj: 450/2-A-121 od 06.11.2000. godine izdato od Uprave prihoda ..., kojim se obavezniku poreza F. Dž. – STR P., Tržnica A. iz B.–B., za period od 01.10. do 31.12.2000. godine utvrđuje paušalna osnovica poreza na dohodak – 1.680,00 KM, akontacija poreza na dohodak (15%+5%) u iznosu od 336,00 KM i paušalni iznos poreza na promet (iz obrazloženja tog rješenja proizilazi da se radi o paušalnom porezu na promet usluga) u iznosu od 1.080,00 KM; rješenje broj: UP-01-450/2-2-A-637/01 od 04.04.2001. godine izdato od Poreske uprave ..., kojim se obavezniku poreza F. Dž., vlasniku STR P. iz B.–B., tržnica A., za period od 01.01.2001. do 31.12.2001. godine utvrđuje paušalna osnovica poreza na dohodak u iznosu od 7.152,00 KM, zatim paušalna akontacija poreza na dohodak (20%) u iznosu od 1.430,40 KM, i paušalni iznos poreza na promet (iz obrazloženja tog rješenja proizilazi da se radi o paušalnom porezu na promet usluga) u iznosu od 4.320,00 KM, i komunalna taksa u iznosu od 80,00 KM; zapisnik broj: 01/02-456/1-2GB/02 od 04.02.2002. godine i izvještaj koji nosi isti broj a koji je od 06.02.2002. godine, koje su sačinili inspektori Finansijske policije Uprave prihoda ..., G. B. i E. R.; prigovor koji je vlasnik STR P., F. Dž. 13.02.2002. godine uložio na pomenuti zapisnik Finansijske policije; zaključak broj: 01/02-456/1b-GB/02 od 12.02.2002. godine donijet od šefa Finansijske policije pri Upravi prihoda ..., M. L., kojim zaključkom je odbijen kao neosnovan prigovor STR P. od 13.02.2002. godine izjavljen na zapisnik Finansijske policije od 04.02.2002. godine; rješenje o obračunu i plaćanju zakonskih obaveza broj: 01/2-456/2-GB/02 od 18.02.2002. godine izdato od Uprave prihoda ... – Finansijske policije kojim se nalaže STR P. vlasništvo F. Dž. da izvrši uplatu dužnih zakonskih obaveza u vezi ostvarenog prometa proizvoda; žalba izjavljena Apelacionoj komisiji Brčko Distrikta BiH 27.02.2002. godine od strane vlasnika STR P., F. Dž., a protiv rješenja Finansijske policije o obračunu i plaćanju zakonskih obaveza od 18.02.2002. godine, te je ovaj sud izvršio uvid i cijenio kao dokaz pismenu dokumentaciju koja je u 2000. i 2001. godini pratila trgovačko poslovanje optuženog F. Dž. i STR P., kao i drugu dokumentaciju koju navodi Osnovni sud BD BiH u svojoj presudi Kp.14/03 d 23.01.2004. godine, koja je kasnije ukinuta od strane ovog suda, pa je ovaj sud nakon svestrane i pažljive ocjene iznijete odbrane optuženog i svih izvedenih dokaza, donio presudu kao u izreci iz slijedećih razloga:

Nije sporna činjenica da je Odjel gospodarstva Općine R. B. 13.11. 1999. godine (u vrijeme kad je pripadao Federaciji BiH) donio rješenje broj: 04-911/99 kojim je udovoljeno zahtjevu F. Dž. iz B. te je istom odobreno obnašanje trgovinske djelatnosti u vidu osnovnog zanimanja, odnosno bavljenje trgovinom na malo robama široke potrošnje u vlastitoj STR P. čije je sjedište na tržnici A. – D. Prema tome, optuženi F. Dž. je imao odobrenje pribavljeno od nadležnog organa kojim mu je odobreno bavljenje trgovinom

na malo robama široke potrošnje. Nakon proglašenja i uspostave Brčko Distrikta BiH u martu mjesecu 2000. godine, nije prestala važnost navedenog odobrenja koje je omogućavalo F. Dž. bavljenje trgovinskom djelatnošću, a niti je važnost navedenog odobrenja prestala zbog izdatog Naloga Supervizora za Brčko, od 16.11.2000. godine, vezano za tržnicu A..

Članom 2. Odluke o načinu primjene propisa Entiteta i utvrđivanju stopa u oblasti poreza i doprinosa (broj Odluke 0-02-022-84/00 od 21. i 26.septembra 2000. godine, koja je objavljena u Sl. glasniku BD BiH broj 5/2000) propisano je da će se na području Brčko Distrikta BiH u oblasti obračunavanja i plaćanja akciza i poreza na promet proizvoda i usluga u prometu, primjenjivati Zakona o akcizama i porezu na promet koji je na snazi na području Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", broj 25/98, 40/98 i 18/99), Pravilnik o načinu obračunavanja i plaćanja akcize i poreza na promet i o sadržaju i načinu vođenja evidencije ("Službeni glasnik RS", broj 16/96, 3/99, 8/99 i 18/00), kao i drugi propisi iz navedene oblasti koji su bili na snazi da dan pograšenja Brčko Distrikta BiH, te članom 4. navedene Odluke propisano da će se primjenjivati i Zakon o porezu na dohodak građana ("Službeni glasnik RS", broj 23/98).

Iz pismenog nalaza i mišljenja stalnog sudskog vještaka finansijske struke, dipl. ekonomiste B. Z., koji je sačinjen 14.06.2003. godine, a koji je vještak usmeno pojasnio i dodatno obrazložio na pretresu kod ovog suda 15.03.2005. godine, proizilazi da je optuženi F. Dž. kao vlasnik STR P., čije je sjedište na tržnici A., u mjestu D.–B. Distrikt BiH, u 2000. godini nabavio veću količinu roba namijenjenih krajnjoj potrošnji, a u vrijednosti od 2.873.182,83 KM, od dobavljača: DOO V. iz S.; DOO V.1 iz S.; DOO J. C. iz P.; DOO K. iz S. M.; DOO O. iz Ž.; DOO AD–T. iz T.; DOO M. iz Š.; DOO F.–P. iz S.; DOO V. iz S.; DOO K. P. iz K.; DOO V.–HS iz S.; DOO M. iz B.; DOO K. Dž. iz L.; DOO GO T. iz T.; PTP C. T. iz B. i PP M. iz P., te je izvršio promet tih roba namijenjenih krajnjoj potrošnji. Promet je u 2000. godini ostvaren preko žiro računa koji je STR P. imala otvoren kod Zavoda za platni promet F BiH, Podružnica O., Poslovnica R. B.

Kako optuženi nije vodio poslovne knjige na osnovu kojih bi se mogao utvrditi ostvareni promet, to je vještak do podataka o ostvarenom prometu u 2000. godini došao na osnovu dokumentacije koju su pribavile Finansijska policija Poreske uprave ... i Policija ... , a to su kartice o ostvarenom prometu robe preko banaka, zatim dokumentacija koja prati nabavku robe od dobavljača iz BiH (orginal računi – otpremnice sa ovjerenim i potpisanim otpremicama o prijemu robe od strane kupca, kao i narudžebnice sa izjavom kupca, i td.).

Na isti način, koji je naprijed opisan, vještak je utvrdio da je optuženi u 2001. godini nabavio veću količinu roba široke potrošnje u ukupnoj vrijednosti od 8.123.742,64 KM, od raznih dobavljača sa područja BiH, i to od: DOO K. iz S. M.; DOO J. C. iz P.; DOO B. iz S.; DOO V. iz S.; DOO AD–T. iz T.; DOO M. iz S.; DOO C. iz B.; DOO K.–I. iz S.; DOO M. iz T.; DOO V.–HS iz S.; DOO M. iz B.; DOO C. Dž. iz L.; PTP C.-t. iz B. i PP M. iz P., te je izvršio promet tih roba namijenjenih krajnjoj potrošnji. Promet je u 2001. godini ostvaren preko žiro računa koji je STR P. imala otvoren kod ... banke S. – DD S., Filijala B.– sjedište G.R.

Iako shodno odredbama člana 26. stav 1. tačka 1. Zakona o akcizama i porezu na promet, osnovicu poreza na promet čini prodajna cijena prodatog proizvoda za krajnju potrošnju koja ne sadrži porez a promet proizvoda, opravdano je vještak, u situaciji kad optuženi nije vodio poslovne knjige, da bi utvrdio iznos poreza na promet proizvoda koji je optuženi propustio da plati, kao poresku osnovicu za obračun poreza na promet uzeo nabavnu cijenu proizvoda, koja je manja od prodajne cijene, a što je nesumnjivo povoljnije za optuženog.

Vještak je, u zavisnosti od vrste robe koja je prometovana, na utvrđenu poresku osnovicu primijenio odgovarajuće poreske stope propisane članovima 28. i 29. Zakona o akcizama i porezu na promet, a koje se kreću od 18%, odnosno 8% , zavisno od vrste proizvoda, pa je utvrdio da optuženi F. Dž., za 2000. godinu nije obračunao ni platio porez na promet proizvoda namijenjenih krajnjoj potrošnji, u ukupnom iznosu od 353.301,40 KM, te da za 2001. godinu nije obračunao i platio porez na promet proizvoda namijenjenih krajnjoj potrošnji, u ukupnom iznosu od 651.657,87 KM. Vještak navodi da poreski obaveznik, sukladno odredbama člana 51. stav 1. i 2. Zakona o akcizama i porezu na promet, konačno obračunava porez na promet po isteku godine i da sastavljen konačan obračun poreza na promet podnosi poreskom organu najkasnije do 31.januara naredne godine. Ističe da u konkretnom slučaju optuženi F. Dž. nije sastavio a niti podnio poreskom organu konačan obračun poreza na promet proizvoda za 2000. i 2001. godinu, a niti je porez platio, tako da je u 2000. godini utajio iznos poreza od 353.301,40 KM, a u 2001. godini, iznos od 651.657,87 KM.

Ovaj sud je u cijelosti prihvatio objektivnim nalaz i mišljenje vještaka finansijske struke B. Z. iz razloga jer je isti u skladu sa izjavama svjedoka – inspektora Finansijske policije G. B. i E. R., čije iskaze je sud takođe ocijenio objektivnim, kao i sa materijalnom – pismenom dokumentacijom koja je pri poslovanju optuženog pratila nabavku roba, odnosno njihov promet, kao i iz razloga što nijednim dokazom, a niti argumentom odbrana nije dovela u pitanje objektivnost, odnosno tačnost nalaza i mišljenja navedenog vještaka.

Iz iskaza inspektora finansijske policije G. B. i E. R., kao i direktora Poreske uprave ..., M. T. proizilazi da je svaki poreski obaveznik dužan da vodi odgovarajuće evidencije o ostvarenom prometu pa i onaj kome je porez određen u paušalnom iznosu, s tim što paušalni poreski obaveznik vodi evidenciju o prometu na obrascu "EPO" - (evidencija o prometu paušalno oporezovanih obaveznika). Istakli su da optuženi u kritičnom vremenskom periodu nije vodio poslovne knjige, a niti evidenciju o prometu na "EPO" obrascu, te da isti po isteku 2000. i 2001. godine, nije za navedene godine podnio konačan obračun poreza na promet proizvoda a niti je taj porez platio iako je to bio dužan učiniti shodno poreskim propisima koji su važili na teritoriji Brčko Distrikta BiH, koji su optuženog na to obavezivali.

Ovaj sud je poklonio vjeru iskazima navedenih svjedoka jer su njihovi iskazi u saglasnosti sa nalazom i mišljenjem vještaka finansijske struke B. Z. i materijalnim poreskim propisima koji se imaju primijeniti u ovom slučaju, a osim toga objektivnost iskaza pomenutih svjedoka nije nijednim argumentom odbrane dovedena u sumnju.

Svjedok L. B. je posvjedočila da je za firmu F. Dž., M. iz B. obavljala računovodstvene poslove, te da se s njom optuženi F. savjetovao i u vezi poslovanja njegove STR P. Kako je F., kao vlasnik STR P., po rješenju Poreske uprave bio paušalni poreski obaveznik istog je posavjetovala da u vezi prometa roba ne mora voditi poslovne knjige. Također je navela da koliko je njoj poznato ona lica koja su paušalno plaćala porez nisu bila izuzeta od obaveze podnošenja poreske prijave, ali su ista u poreskoj prijavi, u vezi poslovanja, navodila nule.

Svjedok D. P. je posvjedočio da je sa njim kao direktorom Uprave prihoda ..., u nekoliko navrata se savjetovala L. B., vezano za tumačenje i primjenu poreskih propisa, kojom prilikom je istoj rekao da paušalni obaveznici poreza nisu obavezni voditi poslovne knjige.

Svjedok M. Dž. – direktor ... banke – Filijala B., je posvjedočila da je STR P. iz D. vlasništvo F. Dž., počev od 05.01.2001. godine imao otvoren transakcijski račun kod ... banke – DD S., Filijala G. R., preko kog računa je navedeni subjekt obavljao poslovanje. Podaci sa tog računa su u skladu sa zakonom bili dostupni poreskim organima.

Po ocjeni ovog suda iskazi svjedoka L. B. i D. P., koji se uglavnom odnose na tumačenje poreskih propisa, kao i iskaz M. Dž., nisu relevantni pri utvrđivanju da li je optuženi F. Dž. počinio predmetne krivično pravne radnje poreske utaje za koje se optužuje i da li je za iste radnje krivično odgovoran.

Isto tako, pri utvrđivanju da li je optuženi počinio krivičnopravne radnje za koje se optužuje i da li je za iste krivično odgovoran, nisu po ocjeni ovog suda od značaja rješenja izdata od Uprave prihoda ..., broj: 450/2-A-121 od 06.11.2000. godine i broj: UP-01-450/2-2-A-637/01 od 04.04.2001. godine, kojima je optuženom F. Dž., vlasniku STR P. iz B., tržnica A. razrezan porez u paušalnom iznosu, i to prvopomenutim rješenjem za period od 01.10. do 31.12.2000. godine i drugopomenutim rješenjem za period od 01.01.2001. godine do 31.12.2001. godine.

Naime, navedenim rješenjima je optuženom utvrđena obaveza plaćanja paušalne akontacije poreza na dohodak i paušalni iznos poreza na promet usluga. U konkretnom slučaju optuženi F. Dž., kao vlasnik STR P. je u 2000. godini i 2001. godini se bavio trgovinom, odnosno prometom proizvoda namijenjenih krajnjoj potrošnji, a na takav promet proizvoda namijenjenih krajnjoj potrošnji je bio dužan da obračuna i plati porez. Po odredbama Zakona o akcizama i porezu na promet ne postoji mogućnost da se na ostvareni promet proizvoda namijenjenih krajnjoj potrošnji, poreskom obavezniku od strane poreskog organa utvrdi poreska obaveza u paušalnom iznosu. Ta mogućnost postoji ukoliko je u pitanju promet usluga. U konkretnom slučaju optuženi je obavljao promet proizvoda namijenjenih krajnjoj potrošnji, a ne promet usluga, tako da nije ni mogao biti paušalno oporezovan od strane poreskog organa, a čega je on nesumnjivo bio svjestan. Osim toga optuženi je u 2000. i 2001. godini ostvario enormno veliki promet proizvoda namijenjenih krajnjoj potrošnji, i isti je bez ikakve sumnje znao da ne može biti paušalno oporezovan. Stoga navedena rješenja ni u kom slučaju nisu oslobađala optuženog njegove zakonske obaveze da za ostvareni promet proizvoda namijenjenih krajnjoj potrošnji vodi poslovne knjige u kojima će evidentirati ostvareni promet

proizvoda, a niti su ga oslobađala obaveze da na ostvareni promet proizvoda namijenjenih krajnjoj potrošnji, obračuna i plati porez.

Članom 19. stav 1. Zakona o akcizama i porezu na promet, koga se optuženi u toku 2000. i 2001. godine morao pridržavati kao poreski obaveznik, propisano je da se porezom na promet proizvoda oporezuje promet proizvoda namijenjenih krajnjoj potrošnji, dok je članom 25. stav 1. tačka 3. istog zakona propisano da je obaveznik poreza na promet proizvoda lice koje izvrši promet proizvoda namijenjenih krajnjoj potrošnji.

Odredbama navedenog zakona koje regulišu mjesto plaćanja akcize i poreza na promet, i to članom 58. stav 1. tačka 4. je propisano da porez na promet domaćih proizvoda plaća preduzetnik u mjestu gdje je sjedište njegove radnje koja je izvršila promet.

Članom 62. stav 1., također pomenutog zakona, je propisano da je poreski obaveznik, preduzetnik dužan da vodi knjigu prometa, osim ako nije prema zakonu kojim se utvrđuje porez na dohodak građana ili drugom zakonu dužan da vodi evidenciju o prometu koja u sebi sadrži i podatke o porezu na promet.

Članom 51. stav 1. i 2. istog zakona, je propisana obaveza poreskog obaveznika da konačno obračuna akcizu, odnosno porez na promet po isteku godine, stim što se konačan obračun akcize i poreza na promet sastavlja i podnosi najkasnije do 31. januara naredne godine.

U konkretnom slučaju optuženi F. Dž., vlasnik STR P. sa sjedištem u D.–tržnica A., je imao odobrenje za obavljanje trgovinske djelatnosti, odnosno da se bavi prometom proizvoda namijenjenih krajnjoj potrošnji, pa je takav promet proizvoda i ostvario u 2000. i 2001. godini, u vrijednosti navedenoj pod tačkom 1. i 2. izreke ove presude. Ostvareni promet proizvoda se oporezuje, shodno odredbama člana 19. stav 1. Zakona o akcizama i porezu na promet, a lice obavezno da obračuna i plati porez na promet proizvoda namijenjenih krajnjoj potrošnji je shodno odredbama člana 25. stav 1. tačka 3. naprijed citiranog zakona, bio optuženi F. Dž. koji je kao vlasnik STR P. preko iste obavio promet. Kako je sjedište STR P. vlasništvo optuženog F. Dž., u 2000. i 2001. godini bilo na tržnici A., optuženi je bio dužan da plati porez na promet proizvoda poreskom organu mjesta gdje se nalazilo sjedište radnje optuženog koja je izvršila promet, a to je B. D. BiH. U vezi obavljenog prometa proizvoda namijenjenih krajnjoj potrošnji, optuženi je bio dužan da vodi poslovne knjige shodno odredbama člana 62. stav 1. Zakona o akcizama i porezu na promet, ali isti nije ispoštovao navedenu zakonsku obavezu a niti je shodno odredbama člana 51. stav 1. i 2. naprijed citiranog zakona, poreskom organu B. D. BiH, za 2000. i 2001. godinu podnio konačan obračun poreza na promet. Prema tome, optuženi je kao vlasnik STR P. čije je sjedište bilo na tržnici A., obavljajući trgovinsku djelatnost te vršeći promet robama široke potrošnje u toku 2000. godine izvršio nabavku robe od raznih dobavljača u BiH u vrijednosti od 2,873.182,83 KM, te je izvršio i promet tih roba namijenjenih krajnjoj potrošnji, a isto tako je u 2001. godini, obavljajući trgovinsku djelatnost i vršeći promet robama široke potrošnje, izvršio nabavku robe u vrijednosti od 8,123.742,64 KM, od raznih dobavljača sa područja BiH, te je izvršio promet tih roba namijenjenih krajnjoj potrošnji. Optuženi je u 2000. i u 2001. godini, u namjeri da izbjegne plaćanje poreza na promet proizvoda, propustio da vodi poslovne knjige, koje je trebao voditi prema odredbama Zakona o akcizama i porezu na promet. Šta više nije vodio bilo kakve evidencije o svom poslovanju i izvršenom

prometu proizvoda te u istom cilju, radi izbjegavanja plaćanja poreza, nije podnio konačan obračun poreza na promet proizvoda za 2000. godinu koji je bio dužan sastaviti i podnijeti nadležnom poreskom organu B. D. BiH najkasnije do 31. januara 2001. godine, a niti je podnio konačan obračun poreza na promet proizvoda za 2001. godinu koji je bio dužan sastaviti i podnijeti nadležnom poreskom organu B. D. BiH najkasnije do 31. januara 2002. godine. Tako je ne vodeći poslovne knjige u cilju prikrivanja ostvarenog prometa te postupajući suprotno odredbama člana 51. stav 1. i 2. Zakona o akcizama i porezu na promet proizvoda i usluga ("Službeni glasnik RS", broj 25/98 i 40/98) izbjegao plaćanje poreza na promet proizvoda, i to za 2000. godinu u iznosu od 353.301,40 KM, a za 2001. godinu u iznosu od 651.657,87 KM. Prema tome, u namjeri da izbjegne plaćanje poreza, optuženi nije prijavio promet proizvoda namijenjenih krajnjoj potrošnji ostvaren u 2000. i 2001. godini, iako je to po zakonu bio obavezan prijaviti, odnosno nije sukladno odredbama člana 51. stav 1. i 2. Zakona o akcizama i porezu na promet proizvoda, po isteku svake od pomenutih godina, podnio konačan obračun poreza na promet proizvoda, a koji podaci su bili od značaja poreskom organu da bi optuženom utvrdio iznos poreske obaveze, pa je na taj način optuženi utajio porez, i to za 2000. godinu u iznosu od 353.301,40 KM, a za 2001. godinu u iznosu od 651.657,87 KM, te je time optuženi svojim radnjama koje su činjenično opisane u optužnici Javnog tužilaštva, odnosno pod tačkom 1. i 2. izreke ove presude, ostvario sva bitna obilježja jednog produženog krivičnog djela poreske utaje iz člana 272. stav 2. Krivičnog zakona F BiH a u vezi sa članom 55. Krivičnog zakona Brčko Distrikta BiH.

Ovaj sud nije prihvatio pravnu kvalifikaciju djela iz optužnice Javnog tužilaštva Brčko Distrikta BiH, odnosno tvrdnju da se u radnjama optuženog koje su činjenično opisane pod tačkom 1. izreke ove presude stiču obilježja krivičnog djela poreske utaje iz člana 272. stav 2. a u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona F BiH, te da su u radnjama opisanim pod tačkom 2. izreke ove presude stiču bitna obilježja krivičnog djela poreske utaje iz člana 274. stav 2. a u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Brčko Distrikta BiH ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", broj 6/00), nego je ocijenio da radnje koje su činjenično opisane pod tačkom 1. i 2. izreke ove presude, a za koje se optužnicom tereti F. Dž., imaju sva bitna obilježja jednog produženog krivičnog djela poreske utaje iz člana 272. stav 2. Krivičnog zakona F BiH a u vezi sa članom 55. Krivičnog zakona Brčko Distrikta BiH. Optuženi je s umišljajem učinio dva istovrsna krivična djela, koja s obzirom na način učinjenja njihovu vremensku povezanost i druge stvarne okolnosti koje ih povezuju čine jednu cjelinu, tako da radnje optuženog činjenično opisane pod tačkom 1. i 2. izreke ove presude imaju bitna obilježja jednog produženog krivičnog djela poreske utaje iz člana 272. stav 2. Krivičnog zakona F BiH, a u vezi sa članom 55. Krivičnog zakona Brčko Distrikta BiH. Kako je optuženi za to krivično djelo i krivično odgovoran to ga je za isto ovaj sud oglasio krivim te osudio na kazne kao u izreci ove presude. Prilikom odlučivanja o vrsti i visini krivične sankcije koju će izreći optuženom, ovaj sud je cijenio sve olakšavajuće i otežavajuće okolnosti koje stoje na strani optuženog, pa je od olakšavajućih okolnosti imao u vidu te da je optuženi porodična osoba, otac dvoje djece, da do sada nije osuđivan i da se korektno vladao u postupku pred sudom, dok je od otežavajućih okolnosti sud imao u vidu činjenicu da je iznos utajenog poreza znatno iznad cenzusa od 5.000,00 KM koji iznos predstavlja kvalifikatornu okolnost za predmetno krivično djelo poreske utaje iz člana 272. stav 2. Krivičnog zakona F BiH.

Za krivično djelo poreske utaje iz člana 272. stav 2. KZ-a F BiH je propisano kažnjavanje počinioca tog krivičnog djela kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina i novčanom kaznom. Iako se u konkretnom slučaju radi o produženom krivičnom djelu poreske utaje gdje je iznos utajenog poreza znatan, ovaj sud je imajući u vidu sve naprijed pomenute olakšavajuće okolnosti koje stoje na strani optuženog, zatim okolnosti pod kojima je krivično djelo učinjeno, te činjenicu da je i Poreska uprava ... svojim aljkavim radom u znatnoj mjeri doprinijela da visina utajenog poreza od strane optuženog bude znatno veća nego što bi bila da je blagovremeno intervenisala prema optuženom kao poreskom obavezniku, a zašto je objektivno imala mogućnost, ubjeđenja da će se izricanjem kazne zatvora optuženom u trajanju od šest mjeseci, koja kazna predstavlja minimum kazne zatvora koji je u KZ F BiH propisan za predmetno krivično djelo, te izricanjem i novčane kazne optuženom u iznosu od 20.000,00 KM postići potrebna krivično pravna zaštita, odnosno svrha kažnjavanja propisana u članu 33. KZ-a F BiH. Pri odmjeravanju visine izrečene novčane kazne sud je pored ostalog cijenio i imovno stanje optuženog.

Shodno odredbama člana 188. stav 1. a u vezi sa članom 185. stav 1. i 2. tačka a) i g) Zakona o krivičnom postupku Brčko Distrikta BiH, sud je optuženog obavezao na plaćanje troškova krivičnog postupka, i to paušala za rad suda u iznosu od 200,00 KM vodeći računa o složenosti i dužini trajanja krivičnog postupka te o imovnom stanju optuženog, te ga obavezao na plaćanje ostalih troškova krivičnog postupka u iznosu od 108,00 KM a koji se odnose na isplatu nagrade i nadoknadu troškova vještačenja vještaku finansijske struke B. Z., u vezi obavljenog finansijskog vještačenja u ovom krivičnom predmetu.

ZAPISNIČAR,

Tanja Šakić

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Zijad Kadrić

PRAVNA POUKA: Protiv ove presude dozvoljeno je pravo žalbe Apelacionom sudu Brčko Distrikta BiH, u roku od 15 dana od dana prijema iste.